

Sardar Patel University

M. A. Examination IInd Semester (CBCS) Sanskrit

Saturday Date: 23/03/2019 Time: 10:00 a.m. to 01:00 p.m.

PA02CSAN23: Vedanga: Nirukta of Yaska (Adhyay 1, 2 & 7)

Total Marks: 70

(૧૦)

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. નિરુક્તને વેદપુરુષનું કયું અંગ કહ્યું છે.

(A) ચક્ષુ (B) શ્રોત્ર (C) મુખ (D) હસ્ત

૨. શબ્દોનું નિર્વચન કરતી વખતે નિરુક્તમાં કેટલા પ્રકારના વિધિઓનો આશ્રય લેવામાં આવે છે ?

(A) ૦૫ (B) ૦૭ (C) ૦૮ (D) ૧૮

૩. ષડ્ ભાવવિકારાઃ ભવન્તીતિ _____ ।

(A) ગાર્ગ્યઃ । (B) કૌત્સઃ । (C) શાકટાયનઃ । (D) વાર્ષ્પાયણિઃ ।

૪. સાક્ષાત્કૃતધર્માણઃ _____ બભૂવુઃ ।

(A) કવયો । (B) મુનયો । (C) ઋષયો । (D) ભાષ્યકારાઃ ।

૫. બહુપ્રજાઃ કૃષ્ણમાપદ્યતે इति _____ ।

(A) પરિવ્રાજકાઃ । (B) નૈરુક્તાઃ । (C) ઐતિહાસિકાઃ । (D) નૈગમાઃ ।

૬. હિરણ્યનામાનિ _____ ।

(A) એકવિંશતિઃ । (B) પચ્ચદશઃ । (C) એકાદશઃ । (D) પચ્ચવિંશતિઃ ।

૭. રાત્રિનામાન્યુત્તરાણિ _____ ।

(A) એકોનવિંશતિઃ । (B) પચ્ચદશઃ । (C) ત્રયોવિંશતિઃ । (D) નવ ।

૮. અગ્નિ કયા સ્થાનનો દેવતા છે ?

(A) પૃથિવી (B) ધુ (C) અન્તરિક્ષ (D) એકપદ નહીં

૯. 'ત્રણ જ દેવતા છે' એ મત કોનો છે ?

(A) પરિવ્રાજકો (B) નૈરુક્તો (C) નૈદાનો (D) ઐતિહાસિકો

૧૦. અયમેવ અગ્નિઃ વૈશ્વાનરઃ इति _____ ।

(A) ગાર્ગ્યઃ । (B) શાકપૂર્ણિઃ । (C) કૌત્સઃ । (D) ગાલવઃ ।

પ્ર- ૨ વેદાંગોમાં યાસ્કના નિરુક્તનું સ્થાન વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ યાસ્કના જીવન, સમય વિશે નોંધ લખો

(૧૫)

પ્ર- ૩ (અ) ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો:

(૧૦)

૧. ભાવપ્રધાનમાખ્યાતં સત્ત્વપ્રધાનાનિ નામાનિ ।

૨. પરઃ સન્નિકર્ષઃ સંહિતા ।

૩. વર્ષકર્મેતિ નૈરુક્તાઃ ।

૪. જાતવેદાઃ કસ્માત્ ।

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે બેનું નિર્વચન આપો:

(૦૬)

૧. નિઘન્ટુ ।

૨. રાજપુરુષઃ ।

૩. આદિત્યઃ ।

૪. વૈશ્વાનરઃ ।

પ્ર- ૪ નિપાતો વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૪)

અથવા

પ્ર- ૪ અનર્થકાઃ હિ મન્ત્રાઃ । સવિસ્તર ચર્ચો.

(૧૪)

પ્ર- ૫ નિરુક્ત અધ્યયનના અધિકારીઓ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૫ દેવતાવિજ્ઞાન અંગે અંગે નિરુક્તને આધારે ચર્ચા કરો.

(૧૫)